
Stephan Vanfraechem, *'Goede nabuurschap?'*
De waterverdragen tussen België en Nederland 1960-2002, Gent, Academia Press, 2003,
157 pp., ISBN 90 382 0442 6 (Historische
Economie en Ecologie) | De toegankelijk-
heid van de Antwerpse haven hangt samen
met de bevaarbaarheid van de Westerschelde.
Dat dossier is vooral in handen van de Neder-
landse overheid, die rekening moet houden

met de concurrentiekracht van de Rotterdamse haven, maar ook met goede nabuurschap. België en Nederland hebben namelijk heel wat gemeenschappelijke belangen, onder meer als handelspartners.

De kwestie van een betere bevaarbaarheid van de Schelde staat al aan de orde sinds de jaren 1870. Frans Van Cauwelaert poogde tevergeefs een doorbraak te bekomen in het interbellum, wat uitvoerig behandeld wordt door Lode Wils in zijn deel vier van de Van Cauwelaertbiografie. België en Antwerpen hadden toen eigenlijk weinig te bieden als compensatie voor eventuele Nederlandse goodwill, terwijl de annexionistische opstelling van sommige Belgische politici de Belgisch-Nederlandse verhoudingen zeer verzuurde. Stephan Vanfraechem concentreert zich op de meer recente periode, vanaf 1965. In die onderhandelingen dook een compensatie op, die de Nederlanders over de schreef kon trekken, de levering van zuiver Maaswater. Dat dossier bracht echter Wallonië aan zet en zo werden de Waterverdragen een zwaar beladen communautair dossier. Vanfraechem brengt een minutieuze analyse van de onderhandelingen en gaat daarbij op zoek naar de verantwoordelijkheden. Hij toont aan dat de onderhandelingen niet enkel vastliepen op Nederlandse onwil. Interne Belgische politieke tegenstellingen in combinatie met de staats-hervormingen van 1980 en 1988 vormden minstens even ernstige barrières. Wallonië voelde zich in die jaren niet geroepen om te investeren in waterzuivering – een bevoegdheid van het Gewest – ‘omwille van Antwerpen’. Het verdragsrecht van de regio's in de staats-hervorming van 1993, alsook de toege-nomen belangstelling van Wallonië voor water-kwaliteit brachten uiteindelijk de doorbraak. Deze studie brengt een interessante en grondige analyse van bestuurlijke mechanismen in een wisselend Belgische politieke land-schap dat bezaaid is met hindernissen en valkuilen. [Herman Van Goethem]